

مقایسه تغییرات نمره درد به دنبال تزریق اپیدورال متیل پردنیزولون

■ دکتر احمد علیزاده – استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی رشت

تريامسينولون و متيل پرديزولون را می توان نام برد . البته اگرچه مقالات متعدد هدایت سی تی اسکن را دقیق تراز فلوروسکوپی در تعیین انatomی فضای اپیدورال مطرح نموده اند اما چنین اصلی تا کنون با هیچ روش اماری تعیین نشده است . با توجه به موارد فوق و با توجه به در دسترس بودن سی تی اسکن در اکثر مراکز تصویربرداری از جمله پورسینا بران شدیم تا در مطالعه ای واحد میانگین نمره درد قبل و بعد از تزریق پری رادیکولار متیل پردنیزولون را با هدایت سی تی اسکن و فلوروسکوپی در بیماران دچار هرنی دیسک لومبار مراجعه کننده به این مرکز مقایسه نماییم .

مواد و روشها :

مطالعه حاضر کارازمایی بالینی بر روی ۳۰ بیمار مبتلا به هرنیاسیون دیسک لومبار بر اساس یافته های MRI و معاینه بالینی در مراجعته کنندگان به بیمارستان پورسینای رشت است . این بیماران بر اساس روش هدایت تزریق اپیدورال به دو گروه ۱۵ نفره تقسیم شدند . نمونه گیری به روش اسان بوده و بیماران تحت تزریق ۴۰ میلی گرم متیل پردنیزولون با استفاده از سوزن اسپاینال شماره ۲۲ قرار گرفتند . دو گروه بر اساس سن و جنس همسان سازی شدند . معیار خروج از مطالعه وجود عفونت لوکال در محل تزریق ، انومالی مادرزادی در محل تزریق ، حاملگی ، وجود اختلالات خونریزی دهنده از قبیل هموفیلی و یا درمان با داروهای ضدانعقادی مثل وارفارین ، جراحی قبلی دیسک کمر و سابقه واکنش به

مقایسه تغییرات نمره درد به دنبال تزریق اپیدورال متیل پردنیزولون در دو روش هدایت سی تی اسکن و هدایت با فلوروسکوپی در بیماران دچار هرنی دیسک لومبار

مقدمه :

امروزه کم درد به عنوان شایعترین و پرهزینه ترین بیماری میانسالی شناخته شده است و به طور معمول ۷۰٪ از افراد در طی بخشی از زندگی خود دچار این مشکل می شوند . البته بررسی ها حاکی از انت که ۴۰٪ کم دردها ناشی از هرنیاسیون دیسک بین مهره ای لومبار است . هرنیاسیون بخشی از پروسه دژنراتیو بوده و بدون استثنا در تمام افراد بالای ۶۰ سال دیده می شود . درمان این بیماری به دو صورت جراحی و غیر جراحی می باشد . روشهای غیر جراحی شامل استراحت در بستر ، مصرف خوراکی یا تزریق مسکن ها و استرویید ها و تزریق اپیدورال استرویید است . از انجایی که تزریق کور بدون هدایت تصویربرداری باعث ورود اشتباه سوزن در ۳۰٪ موارد می شود یکی از انواع جدیدتر درمان در سالهای اخیر درمان پری رادیکولار است که نیازمند هدایت تصویربرداری است . تزریق اپیدورال استرویید با هدایت تصویربرداری (سیتی اسکن و یا فلوروسکوپی) یک روش غیر جراحی شناخته شده در درمان این بیماری است . داروهای استروییدی مختلفی توسط محققان مختلف جهت تزریق پری رادیکولار و اپیدورال استفاده شده است که از جمله آنها دگرا متازون ، بتامتاژون ،

هر نوع تزریق قبلی بطوریکه نیازمند بستری شدن در بیمارستان بود. در هر دو گروه نمرات درد بر اساس VAS(Visual analogue scale) از تزریق اندازه گیری شده و بیماران نمره ای از صفر تا ده به شدت درد خود داده و یا از تصاویر پایین فرم تصویر نمایانگر شدت درد خود را انتخاب می نمودند و نتایج دو گروه با آنالیز paired T test مقایسه گردید. سپس میانگین تغییرات نمره درد در دو گروه پس از تزریق نیز با آنالیز SPSS student T test مقایسه شد و داده ها در نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل اماری قرار گرفت.

نتیجه گیری:

این مطالعه نشان داد که تزریق اپیدورال با هدایت رادیولوژی باعث کاهش معنی دار شدت درد، چه در گروه فلوروسکوپی و چه سی تی اسکن می شود و این موضوعی است که مطالعات قبلی هم به وضوح به ان رسیده اند. البته به نظر می رسد حجم نمونه بیشتر و با استفاده از SCALE های مختلف و متعدد و ارزیابی عوامل دیگر موثر بر پاسخ به درمان از جمله حاد یا مزمون بودن بیماری و علت زمینه ای کم درد در کسب نتایج جامعتر مناسب باشد. البته اگرچه این مطالعه برتری اماری و قابل توجه سیتی اسکن را بر فلوروسکوپی به عنوان راهنمای تزریق اپیدورال استروپید ثابت نکرد، اهمیت بکار گیری هدایت رادیولوژی در راهنمایی صحیح و دقیق سوزن تزریق در فضای اپیدورال و اطراف ریشه عصبی و کاهش معنی دار شدت درد را در بیماران دچار هرنی دیسک ثبت و تایید کرد. ■

نتایج:

نتایج مطالعه در گروه سی تی اسکن نشان داد که میانگین نمرات درد از ۷/۰۶+۲/۱۸ در قبل از تزریق به ۲/۲۶+۱/۷۹ در زمان پس از تزریق کاهش یافت که تفاوت معنی دار آماری مشاهده شد ($P<0.0001$). در گروه فلوروسکوپی نیز میانگین نمره درد در قبل از تزریق ۷/۰۶+۲/۳۴ بود در حالی که پس از تزریق به ۲/۵۳+۲/۰۳ کاهش یافت و ارتباط معنی داری بین این دو گروه مشاهده شد ($P<0.0001$). این در حالی بود که میانگین تغییر نمرات قبل و بعد از تزریق در گروه سی تی اسکن

